

25. november – 10. desember 2015
Internasjonal kampanje
mot menns vold mot kvinner

Vold stenger dører

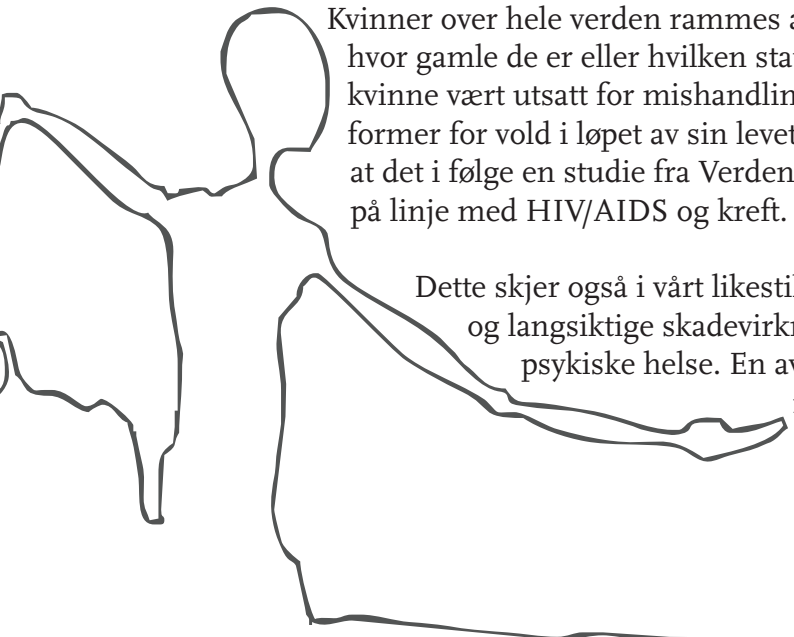
Kvinner som utsettes for vold blir svært ofte hindret fra aktiv deltakelse i samfunnet. Vi krever et styrket rettsvern for voldsutsatte. Alle kommuner må demonstrere nulltoleranse overfor vold og undertrykking av kvinner.

Vold mot kvinner

Forekomsten av vold mot kvinner er en svært viktig indikator på om kvinners rettigheter og likestilling er oppfylt i et samfunn. Dette er ord som beskriver de største kriminelle handlinger som begås mot kvinner og barn i hele verden:

- ✧ Seksuell trakassering
- ✧ Psykisk og fysisk vold
- ✧ Voldtekt
- ✧ Incest
- ✧ Trusler
- ✧ Kjønnsmestelse
- ✧ Tvangsekteskap
- ✧ Pornografi
- ✧ Prostitusjon
- ✧ Menneskehandel
- ✧ Drap

Forskning viser at likestilling i hjemmet er viktig for kvinners livskvalitet. Likestilling virker også positivt inn på menns livskvalitet. Likestilling i hjemmet reduserer faren for vold mot barn med nesten to tredjedeler og det er en klar sammenheng mellom nivået av likestilling og frekvensen av vold i en familie.

Kvinner over hele verden rammes av vold – uavhengig av hvor de lever, hvor gamle de er eller hvilken status de har. Globalt sett har hver tredje kvinne vært utsatt for mishandling, seksuelle overgrep eller andre former for vold i løpet av sin levetid. Vold mot kvinner er så omfattende at det i følge en studie fra Verdensbanken utgjør en global helsetrussel på linje med HIV/AIDS og kreft.

Dette skjer også i vårt likestillingsland. Volden har både kortsiktige og langsiktige skadevirkninger for kvinners livskvalitet og psykiske helse. En av mange konsekvenser er at kvinners muligheter til aktiv å delta i samfunnet svekkes.

Vold stenger dører til arbeidslivet

Å være i arbeid er verdifullt. Arbeid gir uavhengighet, økt sikkerhet, sosial tilhørighet og selvtillit. Kvinner som utsettes for vold er i stor grad stengt ute fra arbeidslivet og mister dermed disse godene.

I følge forskning blant kvinner som har oppsøkt hjelpeinstanser på grunn av vold fra partner, har det å ha en voldelig partner en enorm innflytelse på jobbprestasjonen. Bare 45 prosent av disse kvinnene er i arbeid, og de sliter med å gjøre en god jobb.

For kvinner på krisesenter er tallene for yrkesdeltakelse enda lavere. Kvinner som bodde på krisesenter i 2014 var i betydelig grad mindre yrkesaktive enn resten av befolkningen, 34 versus 66 prosent. Dette skyldes blant annet at voldsutsatte kvinner ofte nektes å gå på jobb av partnerne sine.

Voldsutsatte kvinner opplever store problemer med å mestre arbeidslivet. Kvinnene holdes gjerne våkne om natten og har store konsentrasjonsproblemer på grunn av partneren. De sliter med å komme seg på jobb i tide om morgenen. Ofte må de skjule årsakene til at de er borte fra jobben. Dette resulterer i følelser som skyld, skam og lav selvtillit. I tillegg kommer de langvarige skadene av den fysiske og psykiske volden.

En rekke undersøkelser, både norske og utenlandske, har vist at å være utsatt for vold henger sterkt sammen med psykiske plager og andre helserelaterte problemer. Vold i nære relasjoner er altså en viktig faktor når det gjelder kjønnsforskjeller i sykefraværet. Det er ikke nødvendigvis nok bevissthet og kunnskap om dette blant arbeidsgivere, NAV og i helseapparatet. I tillegg til at de er på sykefraværstatistikken, vil en del av de voldsutsatte kvinnene også være blant tallene på uføretrygdede.

Vista Analyse har beregnet samfunnsøkonomiske kostnader av vold i nære relasjoner til mellom 4,5 og 6 milliarder kroner årlig. De konkluderte med at tapt arbeid var den største kostnaden for samfunnet.

Vold stenger dører til full samfunnsdeltakelse

Vold mot kvinner gir dårlig helse, både psykisk og fysisk. Men ikke bare hindrer volden kvinner i å jobbe, den gjør også annen samfunnsdeltakelse vanskelig. Dette er i siste instans et demokratisk problem.

*Kontakt med arbeidslivet
er avgjørende for å begrense
isolasjon og sikre økonomisk
uavhengighet, noe som er
essensielt for å kunne forlate
en voldsutøver.*

Dårlig helse kan gjøre det vanskelig å følge opp barn, være i jobb, eller rett og slett å leve et sosialt liv utenfor hjemmets fire vegger. Det er likevel ikke bare belastningen for den psykiske og fysiske helsen som begrenser deltakelsen.

En viktig del av volden er kontroll og isolasjon. Ofte opplever den voldsutsatte at voldsutøveren bidrar til å isolere henne fra omgivelsene. Dette kan skje ved at voldsutøveren vil ha kontroll med hva hun gjør, hvem hun treffer osv. Dette kontrollbehovet begrunnes ofte med at voldsutøveren er sjalu.

Den voldsutsatte kan også føle seg utmattet av volden og derfor ikke ha overskudd til å delta i sosialt liv. I tillegg kan stigmatisering knyttet til det å være utsatt for vold føre til at hun isolerer seg ytterligere. Slik innskrenkes kontakt med familie, venner og bekjente og i noen tilfeller også deltakelse i arbeidslivet. Sosial isolasjon og ensomhet er både et integrert aspekt ved volden og en viktig konsekvens.

Hvordan åpne dører for voldsutsatte kvinner?

Selvstendig inntekt er en viktig faktor for at kvinner skal klare å bryte ut av et voldelig forhold. Når en stor andel av voldsutsatte kvinner ikke er i arbeid, blir veien ut av volden ekstra lang. En godt tilrettelagt arbeidsplass kan sørge for at kvinner kommer ut i jobb og/eller blir værende i jobb.

Hva kan arbeidsgiver og kollegaer gjøre?

- ✧ En åpen bedriftskultur er viktig både for å forebygge og mestre vold og trusler. Åpenhet vedtas ikke. Det skapes.
- ✧ For at kvinner som lever med vold i familien skal våge å fortelle om det, må de ha tillit til at arbeidsplassen og hjelpeapparatet kan ivareta deres situasjon på en god måte. Støtten og hjelpetilbudet må være tilgjengelig både for den voldsutsatte, men også for voldsutøver.
- ✧ Arbeidsplassen bør jobbe for en samhandling mellom arbeidsplassen, den voldsutsatte, det offentlige hjelpeapparatet og organisasjoner.
- ✧ En viktig sak for LO har vært vern av arbeidstaker mot trakassering generelt, herunder vold og trusler.

Vi vil ikke vite! Vi vil ikke se!

Vil ikke tenke!

Vil ikke høre!

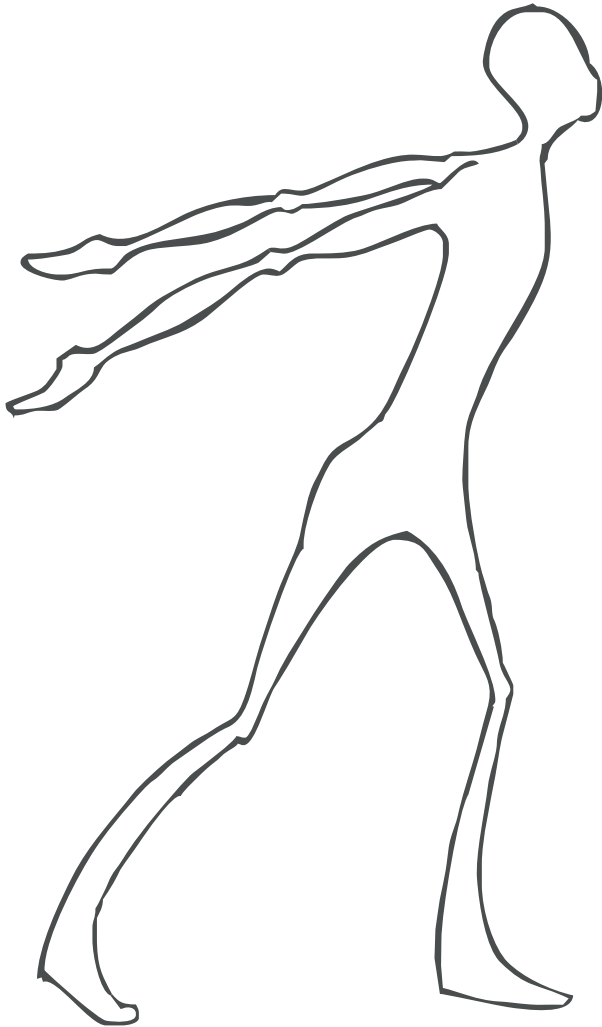
Kommunens ansvar – tar de det?

Med et godt krisesentertilbud hjelpes kvinner raskere ut av voldelige forhold. De får mulighet til å delta i samfunnet, noe som bidrar til følelse av mestring og økt egenverdi.

- ✧ Sammen med krisesentrene må kommunene ta ansvar for å støtte voldsutsatte i retten til arbeid, økonomisk selvstendighet og gode livsvilkår.
- ✧ Alle kommuner må ha en helhetlig tiltakskjede som er befestet i en samarbeidsavtale.
- ✧ Det må settes i gang tiltak som øker sjansen for at voldsutsatte kvinner kan komme tilbake i jobb, blant annet gjennom tiltaksplasser for voldsutsatte.

LO og Krisesentersekretariatet krever at alle kvinner skal kunne møte et samfunn med en åpen dør.

«Før hadde jeg vært så bekymret over hvor fattig jeg skulle bli hvis jeg var alene. Nå vet jeg at å føle seg rik, er å føle seg fri.» Sitat fra tidligere krisesenterbruker, i Krisesentersekretariatets Verdidokument – et liv uten vold.

Alsaker, Kjersti: Vold i parforhold kan gjøre lønnsarbeid vanskelig, Tidsskrift for kjønnsforskning, nummer 3-4/2014

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2014): Rapportering fra krisesentertilbudene 2014.

Alsaker, Kjersti: Vold i parforhold kan gjøre lønnsarbeid vanskelig, Tidsskrift for kjønnsforskning, nummer 3-4/2014

Alsaker, Kjersti, Moen og Baste (2009): Employment, experience of intimate partner violence, and health related quality of life. Journal of Psychology and Counseling 1(4).

Alsaker, Kjersti: Vold i parforhold kan gjøre lønnsarbeid vanskelig, Tidsskrift for kjønnsforskning, nummer 3-4/2014

Alsaker, Kjersti, Moen og Baste (2009): Employment, experience of intimate partner violence, and health related quality of life. Journal of Psychology and Counseling 1(4).

<http://www.nkvts.no/biblioteket/Sider/Vold-negative-livshendelser-og-helse-En-gjennomgang-av-data-fra-to-regionale-helseundersokelser.aspx>

Alsaker, Kjersti: Vold i parforhold kan gjøre lønnsarbeid vanskelig, Tidsskrift for kjønnsforskning, nummer 3-4/2014

Stortingsmelding 15 (2012-2013), Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner.

Stortingsmelding 15 (2012-2013), Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner.

Gitt ut av Landsorganisasjonen i Norge og Krisesentersekretariatet

Layout: LOs informasjon- og rådgivningsavdeling

Trykk: Oslo Kongressenter

Opplag 2015: 4500 eks

Illustrasjoner: Tor Baklund

Det er viktig med kunnskap om at isolasjon, kontroll over pengene, knusing av ting, krenkelser og trusler også er eksempler på vold. Vold er mer enn fysisk vold.

Krisesenter
sekretariatet

